

Załącznik nr 3 do Regulaminu

Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie w Działaniu 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego (typ projektu 1a-c,2a-c,3,4,5,6,7,8), Priorytetu VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektów

Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego (typ projektu 1a-c,2a-c,3,4,5,6,7,8), Priorytetu VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektów



Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



 **lubelskie**
Smakuj życie!

Spis treściInstrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego (typ projektu 1a-c,2a-c,3,4,5,6,7,8), Priorytetu VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 – konkurencyjny sposób wyboru projektów.....	1
Podstawy prawne	5
Informacje ogólne	6
I. Załączniki do wniosku o dofinansowanie – studium wykonalności i analiza finansowo - ekonomiczna	8
1. Pismo przewodnie.....	8
2. Studium Wykonalności (zgodnie ze wzorem IZ FEL).....	8
3. Analiza finansowo-ekonomiczna (zgodnie ze wzorem IZ FEL).....	8
II. Dokumenty dotyczące oceny oddziaływania na środowisko	10
4. Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	10
5. Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000	11
6. Informacja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną - jeżeli dotyczy.....	12
7. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach lub opinia/postanowienie/pismo o braku kwalifikacji inwestycji do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - jeżeli dotyczy.....	13
8. Zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów – jeżeli dotyczy	15
9. Oświadczenie o uwzględnieniu ochrony roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy	15
10. Oświadczenie o dokonaniu oceny wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka wystąpienia zmian klimatu (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy	16
III. Załączniki do wniosku o dofinansowanie – w zależności od charakteru projektu i typu wnioskodawcy.....	17
11. Kopia umowy partnerskiej (porozumienia) - jeżeli dotyczy.....	17
12. Zezwolenie na realizację inwestycji - jeżeli dotyczy	19
13. Dokumentacja techniczna i/lub specyfikacja techniczna.....	20
14. Wyciąg z kosztorysu inwestorskiego.....	21
15. Oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	23

16. Dokumenty potwierdzające podstawę lokalizacji projektu.....	23
17. Dokumenty potwierdzające zapewnienie środków finansowych niezbędnych dla prawidłowej realizacji projektu.....	24
18. Bilans/opinia składu orzekającego RIO o sprawozdaniu z wykonania budżetu/dokumenty finansowe przedsiębiorcy.....	28
19. Umowa o prowadzenie rachunku bankowego dla projektu	29
20. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	29
21. Statuty jednostek, umowy lub akty założycielskie spółek. W przypadku kościołów i związków wyznaniowych – zaświadczenie wydane przez organ uprawniony o posiadaniu osobowości prawnej.	30
22. Oświadczenie o konieczności przestrzegania zasad horyzontalnych (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	30
23. Oświadczenie o zachowaniu przez projekt zasady neutralności technologicznej (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy.....	31
24. Oświadczenie o świadomości skutków niezachowania wskazanej formy komunikacji (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	31
25. Wniosek o dodanie osoby zarządzającej projektem (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	31
26. Pisemne upoważnienie/pełnomocnictwo do podpisania załączników do wniosku o dofinansowanie - jeżeli dotyczy.....	32
27. Oświadczenie o realizacji projektu zgodnie z prawem polskim i unijnym - jeżeli realizacja rozpoczęła się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie	32
28. Oświadczenie o zgodności tytułów - jeżeli dotyczy	32
29. Oświadczenie dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie z funduszy strukturalnych (zgodnie ze wzorem IZ FEL).....	32
30. Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności wydatków i niestosowania podwójnego dofinansowania (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	33
31. Formularz do wniosku o dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 w zakresie wydatków związanych z paliwami kopalnymi (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy	33
32. Oświadczenie o statusie przedsiębiorstwa - Oświadczenie o spełnianiu kryteriów MŚP (zgodnie ze wzorem IZ FEL) wraz z załącznikami - jeżeli dotyczy	33
33. Oświadczenie o statusie przedsiębiorstwa - Oświadczenie dużego przedsiębiorstwa (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy	34
34. Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy.....	34

35.	Oświadczenie dotyczące sytuacji ekonomicznej (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy.....	35
IV.	Dokumenty dotyczące pomocy publicznej i pomocy de minimis - jeżeli dotyczy.	35
36.	Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	35
37.	Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	35
38.	Oświadczenie o uzyskanej pomocy de minimis (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	36
39.	Oświadczenie dotyczące kumulacji pomocy (zgodnie ze wzorem IZ FEL)	36
V.	Dokumenty i oświadczenia - zakres merytoryczny.....	36
40.	Oświadczenie o komplementarności z EFS+ (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy.....	36
41.	Plan działalności w okresie trwałości projektu.....	37
42.	Opis zgodności projektu z założeniami dokumentu pn. „Europejskie zasady jakości dotyczące finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” (ICOMOS) - jeżeli dotyczy.....	37
43.	Opis zgodności projektu z założeniami Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB). 38	
44.	Ekspertyza techniczna wykonana przez osobę posiadającą tytuł rzeczoznawcy budowlanego – jeżeli dotyczy.	39
45.	Rzuty budynku ze wskazaniem przeznaczenia poszczególnych pomieszczeń oraz ich metrażem – jeżeli dotyczy.	39

Podstawy prawne

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L z 2012 r. Nr 26, str. 1, z późn. zm.)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE. L. z 2000 r. Nr 327, str. 1, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE. L z 2021 r. Nr 231, str. 159, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 60, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz. Urz. UE. L. z 2014 r. Nr 229, str. 1, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art.107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE. L z 2014 r. Nr 187, str. 1, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE. L z 2023 r. poz. 2831)
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1733, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r. poz. 13)
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2025 r. poz. 418, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2025 r. poz. 960, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2026 r. poz. 538)

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 38, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2025 r. poz. 1703, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz.U. z 2025 r. poz. 514)
- Ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terenie RP (Dz.U. z 2025 r. poz. 1567)
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. z 2024 r. poz. 1822, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 2380)
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 2458)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 2454)

Informacje ogólne

1. Załączniki są integralną częścią wniosku o przyznanie dofinansowania dla projektu realizowanego w ramach FEL 2021-2027. Wszystkie załączniki do wniosku o dofinansowanie należy przygotować zgodnie z niniejszą instrukcją.
2. Załączniki do wniosku o dofinansowanie składane są wraz z wnioskiem o dofinansowanie do IZ FEL wyłącznie w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu WOD2021.

3. Załączniki określone w niniejszym Regulaminie wgrywane są do systemu CST2021 w aplikacji WOD2021 w formularzu wniosku o dofinansowanie w zakładce „Załączniki” w formie plików pdf, w tym plików pdf podpisanych podpisem kwalifikowalnym, jeżeli wymaga tego załącznik oraz arkuszy kalkulacyjnych (xls, xlsx, ods). W aplikacji WOD2021 w ramach jednego załącznika można załączyć pliki w rozmiarze do 25 MB.
4. Na każdy obligatoryjny załącznik wnioskodawca we wniosku w WOD2021 w zakładce „Załączniki” ma wyznaczone miejsce (wraz z numerem nazwą załącznika), w którym istnieje możliwość wgrania dokładanie jednego pliku, przy czym mogą to być pliki skompresowane (np. zip).
5. Załączniki, które należy sporządzić na wzorach udostępnionych przez IZ FEL należy wypełnić i zaimportować do wniosku w WOD2021. Nie należy zmieniać typu pliku dla dokumentów programu Microsoft Excel na pliki w formacie *pdf lub inne. Nie należy przeformatowywać wzorów załączników, nie można usuwać zakładek w plikach arkuszy kalkulacyjnych.
6. Jeżeli w ramach danego załącznika konieczne jest przedłożenie więcej niż jednego dokumentu wnioskodawca może:
 - utworzyć jeden plik w wersji elektronicznej np. plik *pdf (poprzez zeskanowanie wszystkich wymaganych dokumentów do jednego pliku) i zaimportować do wniosku w WOD2021 pod właściwym załącznikiem lub
 - utworzyć plik skompresowany np. zip, zawierający kilka plików/dokumentów (w wersjach elektronicznych np. *docx, *pdf, *xlsx) i zaimportować do wniosku w WOD2021 pod właściwym załącznikiem
7. Dokumenty, które wnioskodawca chce złożyć jako załączniki, a które posiada wyłącznie w wersji papierowej, należy najpierw przekształcić w formę elektroniczną (np. zeskanować do pliku *pdf).
8. Informacje zawarte w załącznikach muszą być spójne z danymi przedstawionymi we wniosku oraz z danymi w ogólnodostępnych rejestrach.
9. Oświadczenia składane wraz z wnioskiem o dofinansowanie, w zakładce „Załączniki”, wnioskodawca lub osoba upoważniona do jego reprezentowania (z załączeniem dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy) podpisuje ważnym podpisem kwalifikowanym (certyfikat związany z podpisem cyfrowym musi być aktualny).

I. Załączniki do wniosku o dofinansowanie – studium wykonalności i analiza finansowo - ekonomiczna

1. Pismo przewodnie

Wnioskodawca wraz z wnioskiem o dofinansowanie składanym jako pierwsza wersja w ramach naboru może przedłożyć pismo przewodnie. Na etapie składania poprawionego wniosku o dofinansowanie w odpowiedzi na wezwanie IZ FEL, wnioskodawca zobligowany jest do przedłożenia pisma przewodniego, w którym odniesie się do uwag IZ FEL i opisz sposób poprawy/przedstawi wyjaśnienia.

2. Studium Wykonalności (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

W ramach załącznika należy przedłożyć Studium wykonalności przygotowane na wzorze opracowanym przez IZ FEL (plik w formacie *xlsm), stanowiącym załącznik nr 2 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Dokument należy przygotować zgodnie z instrukcją jego przygotowania i wypełniania pn. „Zasady opracowania studiów wykonalności dla projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021–2027”, stanowiącą załącznik nr 2 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W studium wykonalności wnioskodawca powinien w szczególności dokonać charakterystyki projektu pod względem wykonalności technicznej, prawnej, analizy finansowej i ekonomicznej oraz rozwiązań alternatywnych realizacji projektu z uzasadnieniem przyjętego rozwiązania, jak również dokonać analizy wrażliwości instytucjonalnej oraz wpływu projektu na środowisko. W przypadku realizacji jednego z kilku etapów większego zadania studium wykonalności powinno uzasadniać celowość dofinansowania tego etapu, pamiętając o zasadzie, że dofinansowanie może uzyskać projekt kompletny, dający po zakończeniu wymierne efekty.

3. Analiza finansowo-ekonomiczna (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

W ramach załącznika należy przedłożyć Analizę finansowo-ekonomiczną przygotowaną na wzorze opracowanym przez IZ FEL (plik w formacie *xlsm), stanowiącym załącznik nr 3 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

Analiza ma na celu ustalenie wartości wskaźników efektywności finansowej projektu oraz weryfikację trwałości finansowej projektu. Dokonywana jest ona zazwyczaj z punktu widzenia właściciela infrastruktury. W przypadku, gdy w projekcie UE występuje kilka podmiotów (np. właściciel infrastruktury i jej operator) należy dokonać analizy skonsolidowanej całościowo pokazującej projekt.

Analizę należy przeprowadzić w oparciu o metodę DCF.

Metodę złożoną wybiera się tylko w przypadku, gdy niemożliwe jest oddzielenie strumienia przychodów projektu od ogólnego strumienia przychodów beneficjenta i/lub niemożliwe jest oddzielenie strumienia kosztów operacyjnych i nakładów

inwestycyjnych na realizację projektu od ogólnego strumienia kosztów operacyjnych i nakładów inwestycyjnych beneficjenta.

W analizie finansowej projektu, na potrzeby obliczenia efektywności finansowej projektu, uwzględnic należy wyłącznie przychody pochodzące z bezpośrednich wpłat dokonywanych przez użytkowników lub określone instytucje za towary lub usługi zapewniane przez dany projekt.

Analizę finansowo- ekonomiczną należy przeprowadzić w cenach stałych. Analizę trwałości finansowej należy przeprowadzić w wartościach niezdyskontowanych, w oparciu o ceny stałe.

W ramach analizy należy wyliczyć:

- ✓ wskaźnik finansowej bieżącej wartości netto inwestycji FNPV/C,
- ✓ wewnętrzną stopę zwrotu z inwestycji FRR/C,
- ✓ wskaźnik ENPV,
- ✓ wskaźnik ERR,
- ✓ wskaźnik B/C.

Należy przeprowadzić analizę ryzyka, tj. jakościową ocenę ryzyka oraz ocenę wrażliwości.

Podczas przygotowywania analizy finansowej należy zwrócić uwagę na zaokrąglenia kwot w Excelu. Składając wniosek o dofinansowanie należy mieć na względzie, by poziom dofinansowania projektu nie przekroczył maksymalnego dopuszczalnego poziomu określonego w Regulaminie wyboru projektów.

Analiza skonsolidowana to szczególne podejście w ramach analizy finansowej, stosowane w przypadku projektów realizowanych w systemie kilku podmiotów, w których:

- a) obok beneficjenta występuje operator (system beneficjent – operator), przy czym operator to podmiot odpowiedzialny za eksploatację majątku powstałego lub zmodernizowanego w wyniku zrealizowanych przez beneficjenta umów związanych z przeprowadzaniem projektem inwestycyjnym. Operator może stać się właścicielem majątku wytworzonego w ramach powyższych umów, z poszanowaniem zasady trwałości projektu,
- b) występuje wiele podmiotów (system wielu podmiotów).

W przypadku analizowania projektu, w którego realizację zaangażowany jest więcej niż jeden podmiot, rekomendowane jest przeprowadzenie analizy dla projektu oddzielnie z punktu widzenia każdego z tych podmiotów (np. gdy projekt budowy drogi jest realizowany przez kilka gmin), a następnie sporządzenie analizy skonsolidowanej (tzn. ujęcie przepływów wcześniej wyliczonych dla podmiotów zaangażowanych w realizację projektu i wyeliminowanie wzajemnych rozliczeń między nimi związanych z realizacją

projektu). Dla potrzeb dalszych analiz (analizy ekonomicznej oraz analizy ryzyka i wrażliwości) należy wykorzystywać wyniki analizy skonsolidowanej.

II. Dokumenty dotyczące oceny oddziaływania na środowisko

Zgodnie z prawem wspólnotowym oraz krajowym postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) stanowi istotny element procesu inwestycyjnego. W ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wsparcie może być udzielone jedynie dla przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie OOŚ (jeżeli jest wymagane) w zgodzie z przepisami krajowymi, jak i wymogami dyrektyw unijnych.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) należy przeprowadzić w oparciu o Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej Uooś).

4. Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

W ramach załącznika należy przedłożyć Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ sporządzony na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiący załącznik nr 4 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Formularz należy wypełnić zgodnie z „Instrukcją wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 w zakresie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ)”, która stanowi załącznik nr 4 do ww. Formularza OOŚ.

Uwaga:

W przypadku, gdy projekt o charakterze infrastrukturalnym nie został wymieniony w Aneksie I albo II Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (tj. nie stanowi przedsięwzięcia mogącego zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko), bądź nie wpływa znacząco na obszar Natura 2000, Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ należy wypełnić w ograniczonym zakresie - patrz: „Instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 w zakresie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ)”. W takiej sytuacji konieczne będzie także uzyskanie zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000.

Gdy przedmiotem projektu ubiegającego się o dofinansowanie jest inwestycja o charakterze nieinfrastrukturalnym (np. zakup sprzętu, urządzeń, taboru) albo tzw. projekt „miękki” (np. szkolenia, kampania edukacyjna), Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ należy wypełnić w ograniczonym zakresie wskazując nieinfrastrukturalny charakter projektu - patrz: „Instrukcja wypełniania formularza do

wniosku o dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 w zakresie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ)”.

W przypadku projektów partnerskich, jeżeli wnioskodawca i partnerzy realizują w projekcie różne rodzajowo zadania, w tym w różnych lokalizacjach należy przedłożyć odrębne Formularze do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ - dla wnioskodawcy i partnerów.

5. Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000

Załącznik obligatoryjny dla projektów o charakterze infrastrukturalnym, z wyłączeniem inwestycji wskazanych poniżej.

Obowiązek załączenia zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000 nie dotyczy projektów nieinfrastrukturalnych (zakup sprzętu, urządzeń, taboru), tzw. projektów „miękkich” (np. szkolenia, kampania edukacyjna) oraz projektów infrastrukturalnych, dla których przeprowadzono postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, zgodnie z art. 98 ust.1 Uooś.

W przypadku projektów o charakterze infrastrukturalnym, wyłączenie z obowiązku przedkładania deklaracji organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000, dotyczy również następujących zamierzeń inwestycyjnych:

- kolektory słoneczne, instalacje fotowoltaiczne na budynkach,
- powietrzne pompy ciepła,
- prace związane z wymianą źródeł i systemów grzewczych w budynkach,
- prace konserwatorskie i restauratorskie prowadzone wewnątrz i na zewnątrz budynków,
- przebudowa obiektów, mieszczących się w obrysie zewnętrznym ścian parteru budynku (m. in. nadbudowa, przebudowa układu wewnętrznego pomieszczeń),
- energooszczędne oświetlenie ulic i dróg,
- obiekty małej architektury i zagospodarowanie terenów zielonych,
- termomodernizacji budynków.

Zgodnie z art. 32 ust.3 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz art. 131 ust. 1 Uooś, organem właściwym do wydania zaświadczenia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Zaświadczenie powinno wskazywać tytuł, zakres i lokalizację przedsięwzięcia zgodnie z informacjami we wniosku o dofinansowanie, a także informację, że dany projekt nie będzie wywierał negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 ze względu na:

- jego rodzaj i charakterystykę,

- usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000 - zarówno już oficjalnie wyznaczonych czy przekazanych do Komisji Europejskiej przez Rząd Polski, jak i tych znajdujących się na proponowanej liście przygotowanej przez organizacje ekologiczne (tzw. shadow list),
- rodzaj i skalę możliwego oddziaływania projektu w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000 (należy pamiętać, że oceny oddziaływania na dany obszar Natura 2000 dokonuje się w kontekście celów ochronnych jakim ma służyć ten obszar).

W załączniku powinna znajdować się mapa z obszarami Natura 2000, wskazanymi w przedmiotowym Zaświadczeniu (<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>). Ponadto na mapie należy zaznaczyć lokalizację inwestycji objętej wnioskiem o dofinansowanie.

Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000 powinno zostać wypełnione zgodnie ze wzorem opracowanym przez organ odpowiedzialny za monitorowanie tych obszarów.

Ponadto IZ FEL zastrzega sobie prawo do wezwania wnioskodawcy do przedstawienia zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000 w przypadkach wynikających ze szczegółowego zakresu projektu i lokalizacji projektu.

6. Informacja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich projektów, w wyłączeniu inwestycji, o których mowa poniżej.

W ramach załącznika należy dołączyć dokument wydany przez właściwy organ odpowiedzialny za gospodarkę wodną (zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej) potwierdzający, że projekt nie pogarsza stanu jednolitych części wód ani nie uniemożliwia osiągnięcia dobrego stanu wód lub ich dobrego potencjału (Deklaracja zgodności z celami środowiskowymi), wydany na podstawie: porozumienia pomiędzy Ministrem Inwestycji i Rozwoju, a Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 13 lipca 2018 r., uzyskany przed końcem 2023 r. lub porozumienia pomiędzy Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej, a Prezesem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 20 maja 2024 r.

Właściwy organ sporządza dokument według wzoru stanowiącego załącznik do Porozumienia. W Porozumieniu wskazano katalog zamierzeń inwestycyjnych, dla których nie wydaje się przedmiotowego dokumentu:

- 1) przedsięwzięcia, które wymagają, a dotychczas nie uzyskały, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanych na podstawie Uooś;
- 2) inwestycje lub działania, które wymagają, a dotychczas nie uzyskały, oceny wodnoprawnej lub pozwolenia wodnoprawnego lub złożenia zgłoszenia wodnoprawnego, o których mowa w art. 388 Prawa wodnego;

- 3) prace studialne, czyli dotyczące opracowania dokumentacji, jeśli w ramach tych projektów nie zachodzi potrzeba prowadzenia działań fizycznych (w szczególności robót budowlanych lub innych działań polegających na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu);
- 4) inwestycje nieinfrastrukturalne (w szczególności działania zakupowe, niezwiązane z ingerencją w środowisko);
- 5) inwestycje dotyczące systemów ERTMS, SESAR, ITS, VTMS i systemu aplikacji telematycznych, oraz dotyczące modernizacji statków i taboru kolejowego, jeżeli proponowane projekty nie obejmują robót fizycznych, które mogą negatywnie wpłynąć na jednolite części wód;
- 6) termomodernizację budynków;
- 7) kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, powietrzne pompy ciepła;
- 8) wszelkie prace konserwatorskie i restauratorskie prowadzone wewnątrz i na zewnątrz budynków;
- 9) prace związane z wymianą źródeł i systemów grzewczych w budynkach;
- 10) przebudowę obiektów, mieszczącą się w obrysie zewnętrznym ścian parteru budynku (w szczególności nadbudowę, przebudowę układu wewnętrznego pomieszczeń etc.);
- 11) energooszczędne oświetlenia ulic i dróg;
- 12) kable teletechniczne instalowane na słupach;
- 13) ścieżki rowerowe;
- 14) montaż anten, nadajników i odbiorników na istniejących obiektach budowlanych;
- 15) remontów obiektów budowlanych innych niż kategorie VIII, XXI, XXIV, XXVII, XXVIII, XXX z załącznika do Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane;
- 16) zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków;
- 17) obiekty małej architektury i zagospodarowania terenów zielonych.

Dla inwestycji, o których mowa w art. 425 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne należy załączyć decyzję w sprawie oceny wodnoprawnej.

Ponadto IZ FEL zastrzega sobie prawo do wezwania wnioskodawcy do przedstawienia stanowiska organu Wód Polskich w przypadkach wynikających ze szczegółowego zakresu i lokalizacji projektu.

7. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach lub opinia/postanowienie/pismo o braku kwalifikacji inwestycji do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich projektów o charakterze infrastrukturalnym, których zakres rzeczowy stanowi „przedsięwzięcie” zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 13 Uooś.

W załączniku należy zamieścić dokumentację z postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przeprowadzonego przez właściwy organ ochrony środowiska, zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w czasie uzyskiwania zezwolenia na realizację inwestycji lub stanowisko organu uzasadniające brak obowiązku wydania ww. decyzji.

Dokumentację środowiskową, którą należy załączyć stanowią:

- a) decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (dla przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko),
- b) wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z kartą informacyjną przedsięwzięcia,
- c) postanowienie w sprawie obowiązku/braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) (dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko) wraz z niezbędnymi opiniami/uzgodnieniami organów współpracujących, jeżeli zostało wydane,
- d) postanowienie określające zakres raportu OOŚ (dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko) wraz z niezbędnymi opiniami organów współpracujących, jeżeli zostało wydane,
- e) postanowienie organu prowadzącego postępowanie OOŚ o przeprowadzeniu transgranicznej OOŚ, jeżeli zostało wydane,
- f) streszczenie raportu OOŚ w języku niespecjalistycznym lub cały raport OOŚ wraz z aneksami (jeżeli uzupełniano raport na etapie postępowania OOŚ),
- g) postanowienia uzgadniające/opinie organów współpracujących wydane przed decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach,
- h) obwieszczenia wydawane na kolejnych etapach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym dokumentacja dotycząca procedury udziału społeczeństwa w postępowaniu OOŚ z uwzględnieniem informowania społeczeństwa na etapie Aneksów do raportu OOŚ,
- i) decyzję administracyjną, w przypadku której prowadzi się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (dla przedsięwzięć z III grupy),
- j) postanowienie RDOŚ uzgadniające decyzję, w przypadku której prowadzi się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (dla przedsięwzięć z III grupy), jeżeli zostało wydane,
- k) kopię formularza „Informacja na temat projektów, które mogą wywierać istotny negatywny wpływ na obszary NATURA 2000”, zgłoszone Komisji na mocy dyrektywy 92/43/EWG, jeżeli organ, który wydał zgodę na realizację przedsięwzięcia, stwierdził występowanie negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000,

- l) jeżeli na etapie postępowania zakończonym wydaniem decyzji budowlanej przeprowadzana była ponowna OOŚ, wnioskodawca powinien załączyć postanowienie RDOŚ uzgadniające decyzję budowlaną oraz streszczenie uszczegółowionego raportu OOŚ w języku niespecjalistycznym albo cały raport OOŚ,
- m) obwieszczenia o wydaniu decyzji, o których mowa w art. 72 ust.1 Uooś zgodnie z art. 72 ust.6 Uooś.

W sytuacji, gdy właściwy organ ochrony środowiska (art. 75 Uooś) nie stwierdził obowiązku wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wnioskodawca jest zobowiązany do załączenia stanowiska organu uzasadniającego brak takiego obowiązku. Przedmiotowy dokument powinien zawierać zakres przedsięwzięcia i uzasadnienie braku kwalifikacji do wydania decyzji.

Uwaga – w przypadku stanowiska organu uzasadniającego brak obowiązku wydania decyzji należy zwrócić szczególną uwagę na zgodność zakresu rzeczowego przedsięwzięcia i jego wszystkich lokalizacji z informacjami zawartymi we wniosku o dofinansowanie, a także pełny opis uzasadnienia w zakresie braku kwalifikacji do wydania decyzji.

8. Zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów – jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny w przypadku, gdy w ramach projektu planowana jest wycinka drzew i/lub krzewów.

Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości zgodnie z art. 83a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku, gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków - wojewódzki konserwator zabytków. W celu wyeliminowania zarzutów o stronniczość poprzez wydawanie przez organy gminy zezwoleń „we własnych sprawach” zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody „Czynności, o których mowa w art. 83-89, w zakresie w jakim są one wykonywane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w odniesieniu do nieruchomości będących własnością gminy – z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu – wykonuje starosta. Natomiast zgodnie z art. 90 ust. 2, jeżeli prezydent miasta na prawach powiatu sprawuje funkcję starosty, czynności, o których mowa w ust. 1 wykonuje marszałek województwa.

W przypadku, jeśli w projekcie planowana jest wycinka, dla której nie jest wymagane uzyskanie zezwolenia, należy przedłożyć stanowisko właściwego organu potwierdzające brak ww. wymogu uzyskania zezwolenia.

9. Oświadczenie o uwzględnieniu ochrony roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Inwestor jest zobowiązany do przygotowania obszaru inwestycji, w tym prac m.in.: budowlanych i remontowych z uwzględnieniem ochrony roślin, zwierząt i grzybów prawnie chronionych, zgodnie z:

- art. 51 i 52 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- § 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,
- § 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin,
- § 6 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.

Wnioskodawca składa oświadczenie o uwzględnieniu ochrony roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową podczas prowadzenia zaplanowanych w ramach projektu prac z uwzględnieniem powyższych przepisów, sporządzone na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 9 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W przypadku stwierdzenia gatunków roślin, zwierząt, grzybów i ich siedlisk objętych ochroną gatunkową, prace zostaną poprzedzone uzyskaniem decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska zezwalającej na odstępstwa od ustawowych zakazów w stosunku do tych gatunków oraz wskazującej działania kompensacyjne (na podstawie ekspertyzy przyrodniczej) - jeżeli projekt dotyczy kilku osobnych obiektów, w których rzeczowa realizacja prac rozpoczyna się w różnych terminach, dopuszczalne jest uzyskanie zezwoleń (na podstawie ekspertyzy przyrodniczej)) i zapewnienie odpowiednich działań kompensacyjnych, przed rozpoczęciem rzeczowej realizacji prac dla poszczególnych obiektów.

Ww. decyzję należy przedłożyć na etapie aplikowania, jeśli prace budowlane zostały rozpoczęte przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. W przeciwnym przypadku decyzję przedkłada się wraz z pierwszym wnioskiem o płatność obejmującym wydatki mające związek z przedmiotowymi pracami, w odniesieniu do których stwierdzono występowanie roślin, zwierząt, grzybów i ich siedlisk objętych ochroną gatunkową.

Oświadczenie przedkłada wnioskodawca i/lub partner w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie, w zależności, który podmiot realizuje inwestycje na obszarach, o których mowa powyżej.

10. Oświadczenie o dokonaniu oceny wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka wystąpienia zmian klimatu (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny w przypadku projektów infrastrukturalnych o okresie trwałości 5 lat.

Projekty infrastrukturalne, których okres trwałości wynosi minimum 5 lat podlegają obowiązkowi weryfikacji pod względem wpływu na klimat zgodnie z metodologią wynikającą z Zawiadomienia Komisji Europejskiej z 16.09.2021 r. pn. „Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027” (2021/C 373/01). Wnioskodawca jest zobowiązany do przedłożenia oświadczenia o przeprowadzonej weryfikacji projektu, na wzorze

opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 10 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

Ponadto IZ FEL zastrzega sobie prawo do wezwania wnioskodawcy do przedstawienia dokumentacji dotyczącej weryfikacji projektu pod względem wpływu na klimat i uzyskania dodatkowych informacji na temat dokumentów stanowiących podstawę preselekcji oraz szczegółowej analizy śladu węglowego, jeżeli jest wymagana.

III. Załączniki do wniosku o dofinansowanie – w zależności od charakteru projektu i typu wnioskodawcy

11. Kopia umowy partnerskiej (porozumienia) - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie.

W celu wspólnej realizacji projektu może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, inicjujący projekt partnerski, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Podmiot ten, dokonując wyboru, jest obowiązany w szczególności do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów,
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa oraz doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze,
- 3) podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

W takim przypadku wraz z umową partnerstwa należy przedłożyć dodatkowo dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa powyżej.

Przepisów pkt 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyboru podmiotów realizujących zadania objęte projektem partnerskim na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych. Prawami szczególnymi lub wyłącznymi są prawa przyznane na podstawie przepisów prawa albo decyzji administracyjnej, polegające na zastrzeżeniu wykonywania określonej działalności dla jednego lub większej liczby podmiotów, wywierające istotny wpływ na możliwość wykonywania tej działalności przez inne podmioty.

Wybór partnerów jest dokonywany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Partnerami w projekcie mogą być jedynie podmioty, które są uprawnione do aplikowania w danym Działaniu zgodnie z Regulaminem wyboru projektów.

Stroną porozumienia oraz umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.

W przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, za zgodą IZ FEL, może nastąpić zmiana partnera.

Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, niebędący podmiotem inicjującym projekt partnerski, po przystąpieniu do realizacji projektu partnerskiego podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej informację o rozpoczęciu realizacji projektu partnerskiego wraz z uzasadnieniem przyczyn przystąpienia do jego realizacji oraz wskazaniem partnera wiodącego w tym projekcie.

Wydatki poniesione w ramach projektu przez partnera, który nie został wybrany zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, mogą być uznane za niekwalifikowalne, przy czym wysokość wydatków niekwalifikowalnych uwzględnia stopień naruszenia przepisów ww. ustawy.

W przypadku realizacji projektu przez więcej niż jeden podmiot do wniosku o dofinansowanie należy przedłożyć umowę porozumienia stron uczestniczących w realizacji projektu. Umowa ta określa w szczególności:

- a) przedmiot porozumienia albo umowy,
- b) prawa i obowiązki stron,
- c) zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie, w tym zakres realizowanych przez nich zadań,
- d) partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu,
- e) sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiający określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów,
- f) sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązania się stron z porozumienia lub umowy.

Zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych partnerów.

Niedopuszczalne są praktyki polegające na zawieraniu umów partnerskich, co do których zachodzi podejrzenie, że zostały zawarte wyłącznie w celu uzyskania wyższej oceny w procesie weryfikacji wniosku o dofinansowanie przez IZ FEL. Przykładem może być umowa, na mocy której na jednym z partnerów spoczywa całość praw i obowiązków związanych z realizacją projektu.

Udział partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu do jego realizacji zasobów, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia

2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego.

Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot inicjujący projekt partnerski.

IZ FEL zastrzega sobie na ocenie możliwość wezwania do przedstawienia dokumentów potwierdzających, że wybór partnerów został dokonany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

12. Zezwolenie na realizację inwestycji - jeżeli dotyczy

Dla projektów infrastrukturalnych wnioskodawca zobowiązany jest do dołączenia dokumentów stanowiących zezwolenie na realizację pełnego zakresu rzeczowego inwestycji. Przez zezwolenie na realizację inwestycji rozumie się wszystkie decyzje, postanowienia, uzgodnienia powstałe w toku postępowania w sprawie wydania kompletnego zezwolenia na realizację inwestycji, uprawniającego inwestora do rozpoczęcia i prowadzenia procesu inwestycyjnego. Przedmiotowe zezwolenia mogą stanowić w szczególności: decyzja o pozwoleniu na budowę, zgłoszenie wykonania robót budowlanych, ZRID, decyzja/opinia/zgoda konserwatora zabytków, decyzja o pozwoleniu wodnoprawnym, dokument zatwierdzający projekt robót geologicznych.

Załączone dokumenty muszą być aktualne (np. pozwolenie na budowę nie starsze niż trzy lata od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, zgłoszenie nie starsze niż 3 lata od dnia wskazanego w zgłoszeniu jako termin rozpoczęcia robót budowlanych), chyba że prace budowlane zostały już rozpoczęte. W takim przypadku należy dodatkowo dołączyć kopię pierwszej strony dziennika budowy oraz kopię strony z pierwszym i ostatnim wpisem w dzienniku budowy, a także strony z wpisami potwierdzającymi, że prace nie zostały przerwane na okres dłuższy niż 3 lata. IZ FEL zastrzega sobie możliwość wezwania do przedłożenia pełnego dziennika budowy.

Należy pamiętać, że załączone do wniosku o dofinansowanie pozwolenie na budowę musi obejmować całość prac realizowanych w projekcie wymagających uzyskania przedmiotowej decyzji oraz musi być zgodne z wyciągiem z dokumentacji technicznej załączonym do wniosku o dofinansowanie (niezależnie od tego czy roboty budowlane stanowią koszty kwalifikowalne czy niekwalifikowalne w projekcie). Ponadto uzyskanie i przedłożenie pozwolenia na budowę nie wyklucza konieczności uzyskania i przedłożenia zgłoszenia właściwemu organowi zamiaru wykonania robót budowlanych lub innych decyzji/opinii/uzgodnień, jeżeli zakres prac we wniosku jest szerszy niż ujęty w pozwoleniu na budowę.

Wszystkie złożone w ramach załącznika dokumenty muszą łącznie zapewniać zezwolenie na realizację pełnego zakresu rzeczowego określonego we wniosku o dofinansowanie, we wszystkich lokalizacjach inwestycji, wynikających z pozostałej dokumentacji aplikacyjnej.

W przypadku zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych musi ono zawierać pieczęć wpływu do właściwego organu oraz dodatkowo wraz ze zgłoszeniem obowiązkowo należy dostarczyć dokument wydany przez właściwy organ potwierdzający brak wniesienia sprzeciwu.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że nie wszystkie roboty budowlane wymagają uzyskania pozwolenia na budowę bądź zgłoszenia wykonania robót budowlanych. Zagadnienie to zostało uregulowane w Ustawie z dnia 7 lipca 1994 roku – prawo budowlane.

W przypadku przedsięwzięcia, dla którego nie jest wymagane uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę ani zgłoszenie robót budowlanych, należy dołączyć stanowisko organu architektoniczno-budowlanego w przedmiotowej kwestii.

Wymóg załączenia stanowiska, potwierdzającego brak obowiązku uzyskania zezwolenia wynikającego z innych przepisów niż Ustawa prawo budowlane dotyczy wszystkich pozostałych decyzji/opinii stanowiących zezwolenie na realizację inwestycji.

Dokumenty muszą być wydane na wnioskodawcę i/lub partnera w przypadku projektów partnerskich, w zależności od realizowanego zakresu prac przez poszczególnych partnerów w projekcie.

13. Dokumentacja techniczna i/lub specyfikacja techniczna

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

- a) dla zakresu projektu obejmującego koszty robót budowlanych (niezależnie od tego czy stanowią koszty kwalifikowalne czy niekwalifikowalne w projekcie) realizowanych na podstawie pozwolenia na budowę wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany, zatwierdzone decyzją udzielającą pozwolenia na budowę wraz z wykazem tomów projektu budowlanego.

Wykaz tomów projektu architektoniczno-budowlanego musi zawierać co najmniej:

- numery tomów dokumentacji,
- tytuły opracowań,
- nazwiska autorów opracowań wraz z numerami ich uprawnień.

Ponadto należy załączyć:

- część rysunkową projektu zagospodarowania terenu, zawierającą: granice działki budowlanej lub terenu, usytuowanie, obrys i układ istniejących i projektowanych obiektów budowlanych, w tym urządzeń budowlanych z nimi związanych, z oznaczeniem liczby kondygnacji, wymiarów i wzajemnych odległości obiektów i urządzeń budowlanych oraz ich przeznaczenia, układ komunikacji wewnętrznej przedstawiony w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej komunikacji zewnętrznej, określający układ dróg wewnętrznych, dojazdów, parkingów, placów i chodników,
- część rysunkową projektu architektoniczno-budowlanego obiektu budowlanego, zawierającą rzuty poszczególnych poziomów budynków, z ich

charakterystycznymi parametrami, w tym zaznaczone przestrzenie wewnętrzne budynków.

IZ FEL zastrzega sobie możliwość wezwania wnioskodawcy do przedłożenia pełnej dokumentacji technicznej projektu, stanowiącej podstawę do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, opatrzonej podpisami projektantów oraz pieczęcią organu, w tym przedłożenia projektów technicznych/branżowych.

- b) dla zakresu projektu obejmującego koszty robót budowlanych (niezależnie od tego czy stanowią koszty kwalifikowalne czy niekwalifikowalne w projekcie), dla których nie jest wymagane pozwolenie na budowę należy dołączyć dokumentację projektową, służącą do opisu przedmiotu robót budowlanych, określającą rodzaj, zakres i sposób wykonania robót budowlanych, termin ich rozpoczęcia oraz w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki. W przypadkach określonych w art. 30 ust. 2a i 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane należy załączyć projekt zagospodarowania działki lub terenu, wykonany przez projektanta posiadającego wymagane uprawnienia budowlane.
- c) dla zakresu projektu obejmującego koszty dostaw (środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych/materiałów/wyposażenia) należy załączyć specyfikację dostaw (zestawienie zakupywanego oprogramowania/sprzętu/wyposażenia) określającą co najmniej:
 - ilość oprogramowania/wyposażenia/sprzętu,
 - rodzaj oprogramowania/wyposażenia/sprzętu,
 - typ oprogramowania/wyposażenia/sprzętu,
 - główne parametry oprogramowania/wyposażenia/sprzętu,
 - plan rozmieszczenia wyposażenia/sprzętu,
 - odniesienie do cen jednostkowych w formie kosztorysu.

Wnioskodawca może nie załączać przedmiotowej specyfikacji dla wydatków w zakresie dostaw, dla których przedłożono kosztorys inwestorski (o którym mowa w załączniku nr 14) oraz dokumentację techniczną, które uwzględniają wszystkie ww. elementy.

- d) dla zakresu projektu obejmującego koszty usług (innych niż usługi w zakresie robót budowlanych, o których mowa w lit. a)-b) powyżej) należy załączyć specyfikację określającą co najmniej:
 - rodzaj usług,
 - charakter usług,
 - zakres usługi przewidzianej do realizacji w ramach projektu,
 - odniesienie do cen jednostkowych w formie kosztorysu.

14. Wyciąg z kosztorysu inwestorskiego

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich projektów o charakterze infrastrukturalnym.

W przypadku projektów infrastrukturalnych należy dołączyć wyciąg z kosztorysu inwestorskiego, który musi obejmować wszystkie wydatki związane z infrastrukturalnym charakterem projektu (niezależnie od tego czy stanowią koszty kwalifikowalne czy niekwalifikowalne w projekcie). W przypadku projektów objętych decyzją pozwolenia na budowę lub zgłoszeniem wykonania robót budowlanych kosztorys inwestorski powinien zostać opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, oraz w oparciu o projekt wykonawczy określony w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego.

Wyciąg z kosztorysu inwestorskiego powinien być sporządzony w sposób umożliwiający identyfikację podziału kosztów na koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne lub wnioskodawca może załączyć odrębne dokumenty (wyciągi z kosztorysów inwestorskich) w podziale na koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne.

Wyciąg z kosztorysu musi obligatoryjnie zawierać:

- nazwę inwestora (wnioskodawca i/lub partner w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie, w zależności od podmiotu, którego dotyczą koszty ujęte w kosztorysie inwestorskim),
- nazwę i lokalizację inwestycji,
- datę sporządzenia, imiona, nazwiska i funkcje osób opracowujących kosztorys oraz ich podpisy,
- zakres prac wraz z przedmiarem robót,
- kalkulację kosztów/wartość kosztorysową,
- tabelę elementów scalonych, sporządzoną w postaci sumarycznego zestawienia wartości robót określonych przedmiarem.

W sytuacji, gdy wnioskodawca dysponuje już kosztorysem ofertowym bądź powykonawczym, należy je dostarczyć.

Wnioskodawca nie może wykazać kosztów w pozycji/pozycjach wyłącznie zbiorczych, na podstawie których brak jest możliwości oceny kwalifikowalności poszczególnych wydatków zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, oceny racjonalności i efektywności kosztowej planowanych prac.

IZ FEL zastrzega sobie możliwość do wezwania wnioskodawcy do przedłożenia pełnych kosztorysów inwestorskich, na podstawie których sporządzono i przedstawiono wyciąg (w przypadku projektów objętych decyzją pozwolenia na budowę lub zgłoszeniem wykonania robót budowlanych) lub do uszczegółowienia poszczególnych

pozycji kosztowych ujętych w wyciągu z kosztorysu inwestorskiego (w przypadku braku możliwości dokonania szczegółowej oceny projektu).

15. Oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele realizacji projektu (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

W związku z ogólną zasadą, że dofinansowaniu mogą podlegać jedynie projekty realizowane na terenie lub w obiekcie należącym do wnioskodawcy, do wniosku o dofinansowanie należy przedłożyć oświadczenie, że wnioskodawca posiada prawo do dysponowania nieruchomością/nieruchomościami na cele realizacji projektu, sporządzone na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 15 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Wnioskodawca musi złożyć oświadczenie w zakresie wszystkich lokalizacji, w których planowana jest realizacja projektu.

Prawo do dysponowania nieruchomością wynikać może z różnych tytułów prawnych, np. umowy najmu lub dzierżawy. W przypadku tytułów prawnych innych niż własność i użytkowanie wieczyste wnioskodawca zobowiązany jest do przedłożenia dokumentów potwierdzających tytuł prawny do nieruchomości. Należy przy tym pamiętać, że wnioskodawca ma obowiązek wykazać prawo do dysponowania nieruchomością na cały okres realizacji i trwałości projektu. W związku z tym przedłożone oświadczenia i dokumenty potwierdzające prawo do dysponowania muszą potwierdzać prawo wnioskodawcy do dysponowania nieruchomością przez ww. okres.

W przypadku robót budowlanych wymagających jedynie czasowego zajęcia terenu, niebędącego własnością wnioskodawcy, np. ułożenie podziemnych rurociągów itp., należy przedłożyć wraz z oświadczeniem zgody wszystkich właścicieli gruntów na czasowe zajęcie terenu.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada wnioskodawca i/lub partner - każdy w odniesieniu do lokalizacji, na których realizuje zakres rzeczowy projektu.

16. Dokumenty potwierdzające podstawę lokalizacji projektu

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

W ramach załącznika należy przedłożyć dokumenty potwierdzające podstawę lokalizacji projektu, tj. wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (dalej MPZP) (zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), zawierający potwierdzenie zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z MPZP, decyzję o warunkach zabudowy lub decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W przypadku braku obowiązującego MPZP oraz gdy zakres prac nie wymaga uzyskania decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego należy załączyć wyjaśnienie właściwego organu.

Zgodnie z art. 50 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie wymagają wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego roboty budowlane polegające na remoncie, montażu lub przebudowie, jeżeli nie powodują zmiany sposobu zagospodarowania terenu i użytkowania obiektu budowlanego oraz nie zmieniają jego formy architektonicznej, a także nie są zaliczone do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, albo niewymagające pozwolenia na budowę, z wyłączeniem inwestycji wymienionych w art. 50 ust. 2a powyższej ustawy.

17. Dokumenty potwierdzające zapewnienie środków finansowych niezbędnych dla prawidłowej realizacji projektu

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Wnioskodawca ma obowiązek przedstawić dokumenty potwierdzające posiadanie środków wystarczających do sfinansowania wkładu własnego w wysokości zgodnej z montażem finansowym projektu, jeśli wkład ten jest w wysokości nie mniejszej niż kwota potrzebna do finansowania projektu w pierwszym kwartale, w którym planowane są do poniesienia wydatki na jego rzeczową realizację (z wyłączeniem kosztów poniesionych na: zakup gruntu i prace przygotowawcze tj. uzyskanie niezbędnych zezwoleń i dokumentacji, w tym studium wykonalności, a także wydatki poniesione na zarządzanie projektem, promocję i nadzór inwestorski).

W przypadku, gdy zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, kwota niezbędna do finansowania projektu w pierwszym kwartale, w którym planowane są do poniesienia wydatki na jego rzeczową realizację przekracza wysokość wymaganego wkładu własnego wówczas wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić dokumenty potwierdzające, że posiada środki na realizację projektu w tym kwartale.

W pewnych przypadkach dot. np. projektów polegających na jednorazowym zakupie sprzętu może to oznaczać, że wnioskodawca będzie musiał przedstawić zapewnienie posiadania środków niezbędnych do zrealizowania całej inwestycji. Dodatkowo wnioskodawca w ramach wkładu własnego pokrywa wszystkie wydatki niekwalifikowane w ramach projektu i uwzględnia to w dokumencie potwierdzającym posiadanie przez wnioskodawcę środków niezbędnych do zrealizowania projektu.

Należy pamiętać, że część wkładu własnego musi być sfinansowana ze środków własnych wnioskodawcy. Poziom minimalnego wkładu własnego jako % kosztów kwalifikowalnych jest wskazany dla każdego typu działań w „Szczegółowym Opisie Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego”.

Pozostała część wkładu własnego do projektu może zostać uzupełniona środkami o charakterze bezzwrotnym pochodzącymi z krajowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, subwencji ogólnych, środkami prywatnymi przekazanymi w sposób formalnie udokumentowany pozostającymi w dyspozycji Wnioskodawcy, środkami pochodzącymi z funduszy celowych działających jako osoby prawne (PFRON, NFOŚiGW, WFOŚiGW itp.) oraz funduszami nieposiadającymi osobowości prawnej

(np. Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej), z zastrzeżeniem szczególnych zasad dotyczących wniesienia wkładu własnego w projektach podlegających regułom pomocy publicznej.

W przypadku projektów realizowanych w ramach umów partnerskich należy dołączyć dokumenty poświadczające zabezpieczenie wkładu własnego przez partnera/ów partycypujących finansowo w kosztach projektu, jeśli wynika to z treści zawartej umowy o partnerstwie.

Rodzaj dokumentów potwierdzających posiadanie środków zależy od kategorii wnioskodawców:

- a) Jednostka samorządu terytorialnego oraz jednostka organizacyjna jst – załącza kopię uchwały budżetowej na dany rok. W uchwale budżetowej powinna zostać zawarta deklaracja o zabezpieczeniu środków na współfinansowanie projektu dla całego okresu realizacji. Jeśli realizacja projektu obejmuje okres dłuższy niż jeden rok, jst załącza kopie podjętej uchwały budżetowej na dany rok wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową określając limit wydatków na dane przedsięwzięcie zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W uchwale należy wskazać dokładną nazwę zadania objętego wnioskiem oraz kwotę przeznaczoną na współfinansowanie w poszczególnych latach.

Zabezpieczeniem wkładu własnego jst może być promesa uzyskana z właściwego (dla danej dziedziny wsparcia) ministerstwa. W przypadku finansowania wkładu własnego z innych źródeł, wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć odpowiednie dokumenty potwierdzające wysokość tych środków.

W kontekście ograniczeń dot. minimalnego wkładu własnego, należy pamiętać, że wkład własny wnioskodawcy – jst może pochodzić w całości z pożyczek (np. pożyczka bankowa) lub ze środków samorządowego funduszu celowego (wojewódzkiego, powiatowego, gminnego), pod warunkiem, że nie będzie podlegał umorzeniu, a realizowany projekt wpisuje się w cele, dla finansowania których dany fundusz został powołany. Ponadto zakaz zastępowania środków własnych jst środkami pochodzącymi z budżetu państwa, nie dotyczy projektów, które obejmują swym zakresem zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

- b) Państwowe jednostki budżetowe – zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, dokumentem potwierdzającym posiadanie środków na realizację projektu powinien być plan dochodów i wydatków danej jednostki budżetowej, który przewiduje odpowiednie środki na realizację projektu. W przypadku projektów realizowanych przez okres dłuższy niż jeden rok wykazanie zabezpieczenia środków finansowych przez państwowe jednostki budżetowe polega na przedłożeniu dokumentu ujmującego wydatki na realizację projektu na kolejne lata budżetowe, zgodnie z ustawą o finansach publicznych.

Dodatkowo, potwierdzenie posiadania odpowiednich środków na realizację projektu mogą stanowić zatwierdzone sprawozdania finansowe (sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości), przy czym z powyższych dokumentów musi jasno wynikać, że zysk netto, przynajmniej w jednym z dwóch ostatnich zamkniętych okresów obrachunkowych przekraczał łączną wartość wkładu własnego odnoszącego się do kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych ujętych w projekcie. Ponadto, aby uznać dane wykazane w sprawozdaniach finansowych za potwierdzające posiadanie środków na wkład własny, wnioskodawca musi posiadać stabilną sytuację finansową. Weryfikacja sprawozdań finansowych dokonywana jest na podstawie dokumentów złożonych w ramach załącznika „Bilans/opinia składu orzekającego RIO o sprawozdaniu z wykonania budżetu/dokumenty finansowe przedsiębiorcy”.

- c) Kościóły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych – forma i treść dokumentu, który może stanowić potwierdzenie zabezpieczenia środków zależy od przepisów regulujących funkcjonowanie danego kościoła. Kościelne osoby prawne i organy uprawnione do działania w imieniu tych osób określają właściwe przepisy prawa polskiego i prawa wewnętrznego kościołów. W przypadku kościołów i związków wyznaniowych organy te wymieniane są w ustawach regulujących stosunek Państwa do kościołów i związków wyznaniowych. W pozostałych przypadkach są to organy ujawnione w rejestrze MSW. W przypadku, gdy z przepisów regulujących funkcjonowanie danego kościoła lub związku wyznaniowego wynika, że w imieniu kościelnej osoby prawnej występuje organ jednoosobowy (np. biskup, proboszcz) wówczas wymaganym dokumentem będzie oświadczenie danego organu. Natomiast jeżeli z odrębnych przepisów regulujących funkcjonowanie danego kościoła lub związku wynika, że organem właściwym do postępowania w imieniu kościelnej osoby prawnej jest organ kolegialny (np. synod, rada parafialna) wówczas właściwą formą działania takiego organu będzie uchwała.
- d) Przedsiębiorcy - dopuszczalne formy udokumentowania posiadania środków finansowych:
1. umowa kredytowa/promesa kredytowa uzyskana z banku zapewniająca, że w przypadku uzyskania dofinansowania projekt otrzyma środki na współfinansowanie inwestycji. W przypadku promesy kredytowej powinna być ona wydana na podstawie pozytywnie zweryfikowanej zdolności kredytowej. Środki objęte umową/promesą powinny zostać uruchomione w terminie umożliwiającym finansowanie projektu.
 2. wyciągi bankowe - wnioskodawca w celu potwierdzenia posiadania odpowiednich środków na realizację projektu może przedłożyć aktualny (wystawiony nie wcześniej niż miesiąc przed dniem jego złożenia do IZ FEL) wyciąg z rachunku bankowego wnioskodawcy. Wyciąg z rachunku bankowego powinien być potwierdzony przez pracownika banku

podpisem i pieczęcią bankową lub powinien zawierać adnotację o tym, iż dany wyciąg został wygenerowany elektronicznie na podstawie art. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe, oraz że nie wymaga podpisu ani stempla.

3. zaświadczenia bankowe - wnioskodawca w celu potwierdzenia posiadania odpowiednich środków na realizację projektu może przedłożyć aktualne (wystawione nie wcześniej niż miesiąc przed dniem ich złożenia do IZ FEL) zaświadczenia bankowe o posiadaniu przez wnioskodawcę na rachunku bankowym środków finansowych w określonej wysokości. Zaświadczenie powinno być potwierdzone przez pracownika banku podpisem i pieczęcią bankową.
 4. sprawozdania finansowe - sprawozdania finansowe (sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości) mogą stanowić potwierdzenie posiadania odpowiednich środków na realizację projektu, przy czym z powyższych dokumentów musi jasno wynikać, że zysk netto, przynajmniej w jednym z dwóch ostatnich zamkniętych okresów obrachunkowych przekraczał łączną wartość wkładu własnego odnoszącego się do kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych ujętych w projekcie. Ponadto, aby uznać dane wykazane w sprawozdaniach finansowych za potwierdzające posiadanie środków na wkład własny, wnioskodawca musi posiadać stabilną sytuację finansową. Weryfikacja sprawozdań finansowych dokonywana jest na podstawie dokumentów złożonych w ramach załącznika „Bilans/opinia składu orzekającego RIO o sprawozdaniu z wykonania budżetu/dokumenty finansowe przedsiębiorcy”.
 5. umowa pożyczki - wnioskodawca w celu potwierdzenia posiadania odpowiednich środków na realizację projektu może przedłożyć umowę pożyczki. Umowa pożyczki musi być sporządzona w formie aktu notarialnego. Dokument zawierający jedynie notarialne potwierdzenie podpisów pożyczkodawcy i pożyczkobiorcy nie będzie uznany za wystarczający do udokumentowania posiadania środków finansowych na realizację projektu.
 6. inne dokumenty - wnioskodawca może przedłożyć inne dodatkowe dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych gwarantujących terminowe wykonanie projektu z zastrzeżeniem, że dodatkowe dokumenty będą podlegały indywidualnej ocenie przez członków KOP i ewentualnemu zaopiniowaniu ich przez eksperta.
- e) pozostałe kategorie wnioskodawców – dokumentem potwierdzającym posiadanie środków może być uchwała (lub oświadczenie w przypadku organu jednoosobowego) właściwego organu określająca posiadane środki finansowe przez wnioskodawcę oraz zadania, na które przeznaczone będą ww. środki finansowe, a także wysokość wkładu własnego na realizację danego zadania

w kolejnych latach lub promesa kredytowa uzyskana z banku zapewniająca, iż w przypadku uzyskania dofinansowania projekt otrzyma środki na współfinansowanie inwestycji. W przypadku promesy kredytowej powinna być ona wydana na podstawie pozytywnie zweryfikowanej zdolności kredytowej. Środki objęte promesą powinny zostać uruchomione w terminie umożliwiającym finansowanie projektu.

Dla wszystkich ww. kategorii wnioskodawców możliwe jest zabezpieczenie wkładu własnego poprzez blokadę środków na koncie bankowym lub promesę kredytową uzyskaną z banku (wydaną na podstawie pozytywnie zweryfikowanej zdolności kredytowej) zapewniającą, iż w przypadku uzyskania dofinansowania projekt otrzyma środki na współfinansowanie inwestycji.

18. Bilans/opinia składu orzekającego RIO o sprawozdaniu z wykonania budżetu/dokumenty finansowe przedsiębiorcy

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

- a) Jednostki samorządu terytorialnego załączają opinię składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok poprzedni. Jeżeli jst nie posiada jeszcze opinii RIO za rok poprzedni, składa oświadczenie o niezwłocznym dostarczeniu dokumentu po jego otrzymaniu, nie później jednak niż przed podpisaniem umowy.
- b) Przedsiębiorstwa (niezależnie od formy prawnej prowadzonej działalności) w ramach przedmiotowego załącznika powinny przedłożyć:
 - zeznanie podatkowe PIT/CIT za ostatni zamknięty rok obrachunkowy (w zależności od formy prawnej Wnioskodawcy), zawierające podpis Wnioskodawcy oraz pieczęć wpływu do Urzędu Skarbowego lub poświadczenie nadania dokumentu w placówce pocztowej lub e-deklarację UPO (Urządowe Poświadczenie Odbioru). W przypadku nowopowstałych przedsiębiorstw rozliczających się na formularzu PIT/CIT, które nie były jeszcze zobligowane do jego złożenia, należy w miejsce tego załącznika dostarczyć oświadczenie wyjaśniające zaistniałą sytuację,
 - sprawozdania finansowe za trzy ostatnie zamknięte okresy obrachunkowe, w przypadku gdy przedsiębiorca zobligowany jest do sporządzania sprawozdań finansowych (sprawozdania nie muszą być zatwierdzone przez organ, który zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności jest uprawniony do zatwierdzania sprawozdania finansowego jednostki). Przedsiębiorcy, którzy z uwagi na krótszy okres prowadzenia działalności nie posiadają sprawozdań finansowych za trzy ostatnie zamknięte okresy obrachunkowe składają dokumenty za okresy, które ich dotyczą.
 - w przypadku przedsiębiorstw, które nie są zobligowane do sporządzania sprawozdań finansowych należy przedłożyć inne wiarygodne dokumenty księgowo, np. wyciąg z systemu księgowego za trzy ostatnie zamknięte okresy

obrachunkowe, w tym informację określającą obroty, zysk oraz zobowiązania i należności ogółem.

- c) podmioty inne niż te, o których mowa w lit. a) - b) powyżej, na które przepisy o rachunkowości nakładają obowiązek sporządzania bilansu i/lub rachunku zysków i strat, zobowiązane są załączyć do wniosku bilans i rachunek zysków i strat za ostatni rok. W przypadku, gdy podmioty te nie są zobowiązane do sporządzania bilansu i/lub rachunku zysków i strat, dołączają informację określającą obroty, zysk oraz zobowiązania i należności ogółem.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie należy przedłożyć odrębnie dokumenty w odniesieniu do wnioskodawcy i partnerów.

19. Umowa o prowadzenie rachunku bankowego dla projektu

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Wnioskodawca przedstawia umowę zawartą z bankiem na prowadzenie rachunku bankowego, na który przekazywane będzie dofinansowanie w formie refundacji. W przypadku, gdy wnioskodawca deklaruje zamiar korzystania z systemu zaliczkowego, przedstawia umowę zawartą z bankiem na prowadzenie odrębnego rachunku bankowego, na który przekazywane będzie dofinansowanie w formie zaliczki i z którego dokonywać będzie płatności ze środków zaliczki. W umowie o prowadzenie rachunku bankowego na potrzeby rozliczania zaliczki, musi znajdować się tytuł projektu, dla którego rachunek został utworzony w celu prawidłowego rozliczania projektu.

Rachunek zaliczkowy może pełnić również funkcję rachunku refundacyjnego.

Należy przedłożyć dokumenty w odniesieniu do wnioskodawcy i partnerów w przypadku projektów partnerskich, jeżeli wynika to z zawartej umowy o partnerstwie.

Równocześnie w projektach partnerskich, niezależnie od zapisów umowy partnerskiej, konta bankowe zaliczkowe w przypadku, gdy zarówno lider, jak i partner projektu zamierzają korzystać z płatności zaliczkowych, muszą zostać założone odrębnie dla lidera oraz partnerów projektu.

20. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu określa rzeczowy zakres projektu oraz wydatki ponoszone przez wnioskodawcę w ramach projektu. Załącznik należy przygotować na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 20 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Harmonogram rzeczowo-finansowy projektu określa, które zadania zakresu rzeczowego projektu oraz w jakiej wysokości będą realizowane przez wykonawcę/dostawcę w poszczególnych kwartałach. Przyjmuje się, że ze względu na różnice w terminach płatności na rzecz wykonawców/dostawców w poszczególnych projektach, podstawą do wpisania wartości w poszczególne kwartały jest data wystawienia faktury (lub innego dokumentu finansowego) przez wykonawcę/dostawcę na rzecz zamawiającego/wnioskodawcy.

W załączniku należy wpisać wszystkie zadania projektu, które po zsumowaniu dadzą całkowitą wartość projektu.

Należy zachować spójność zapisów z sekcją „Zadania” i „Budżet projektu” w formularzu wniosku o dofinansowanie oraz kosztorysami inwestorskimi i specyfikacjami, w szczególności w zakresie nazw zadań i kosztów, kategorii wydatków, kwot i terminów rzeczowego i finansowego zakończenia.

21. Statuty jednostek, umowy lub akty założycielskie spółek. W przypadku kościołów i związków wyznaniowych – zaświadczenie wydane przez organ uprawniony o posiadaniu osobowości prawnej.

Załącznik obligatoryjny dla podmiotów, które są zobowiązane do posiadania ww. dokumentów, zgodnie z przepisami prawa lub obowiązującymi procedurami w danym podmiocie. W ramach załącznika należy przedłożyć, w zależności od formy prawnej, dokument założycielski - statut/umowę/akt założycielski lub inny równoważny dokument np. regulamin organizacyjny, umowę spółki.

Ponadto, jeżeli z ww. dokumentów nie wynika, czy dany podmiot posiada osobowość prawną (np. w przypadku kościołów i związków wyznaniowych) wnioskodawca zobligowany jest do przedłożenia w ramach niniejszego załącznika zaświadczenia potwierdzającego posiadanie osobowości prawnej. W przypadku kościołów i związków wyznaniowych zaświadczenie o posiadaniu osobowości prawnej wydawane jest przez wojewodę właściwego ze względu na siedzibę jednostki kościelnej.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie należy przedłożyć dokumenty w odniesieniu do wnioskodawcy i/lub partnerów.

22. Oświadczenie o konieczności przestrzegania zasad horyzontalnych (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Wsparcie polityki spójności będzie udzielane wyłącznie projektom i Wnioskodawcom/Partnerom, którzy przestrzegają przepisów antydyskryminacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1060.

Wnioskodawca/partner projektu jest zobligowany do przedłożenia oświadczenia o przestrzeganiu zasad horyzontalnych.

W przypadku, gdy Wnioskodawcą/ Partnerem jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiegokolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, wsparcie w ramach polityki spójności nie może być udzielone.

W przypadku, gdy wnioskodawca/partner podjął działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060, a następnie podjął skuteczne działania naprawcze oprócz przedłożenia wypełnionego oświadczenia

Wnioskodawca powinien opisać we wniosku o dofinansowanie w sekcji „Dodatkowe informacje” podjęte działania naprawcze.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada odrębnie wnioskodawca i partnerzy projektu.

23. Oświadczenie o zachowaniu przez projekt zasady neutralności technologicznej (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny w przypadku zastosowania w projekcie technologii teleinformatycznych.

Należy przedłożyć oświadczenie o zachowaniu przez projekt zasady neutralności technologicznej, sporządzone na wzorze opracowanym przez IZ FEL stanowiącym załącznik nr 23 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

Zgodnie z art. 3 pkt 19 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, neutralność technologiczna to zasada równego traktowania przez władze publiczne technologii teleinformatycznych i tworzenia warunków do ich uczciwej konkurencji, w tym zapobiegania możliwości eliminacji technologii konkurencyjnych przy rozbudowie i modyfikacji eksploatowanych systemów teleinformatycznych lub przy tworzeniu konkurencyjnych produktów i rozwiązań.

24. Oświadczenie o świadomości skutków niezachowania wskazanej formy komunikacji (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Wnioskodawca jest zobowiązany do przedłożenia wraz z wnioskiem o dofinansowanie oświadczenia, na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 24 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki, w którym oświadcza że jest świadomy skutków niezachowania wskazanej w Regulaminie wyboru projektów formy komunikacji, tj. w przypadku zastosowania przez wnioskodawcę innej formy komunikacji niż określona w Regulaminie wyboru projektów uznaje się czynność za bezskuteczną.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada wyłącznie wnioskodawca.

25. Wniosek o dodanie osoby zarządzającej projektem (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Wnioskodawca wraz z wnioskiem o dofinansowanie przedkłada wniosek o dodanie osoby zarządzającej, na wzorze udostępnionym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 25 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki, wskazując jedną osobę w przedmiotowym wniosku. We wniosku o dodanie osoby zarządzającej projektem należy wskazać m.in. dane Beneficjenta oraz dane osoby uprawnionej. W przypadku, gdy projekt zostanie wybrany do dofinansowania, na podstawie ww. wniosku zostaje przesłane wnioskodawcy, za pośrednictwem systemu CST2021,

zaproszenie do aplikacji Projekty. Po uzyskaniu dostępu do aplikacji Projekty, Wnioskodawca będzie mógł samodzielnie dodawać kolejne osoby uprawnione.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada wyłącznie wnioskodawca.

26. Pisemne upoważnienie/pełnomocnictwo do podpisania załączników do wniosku o dofinansowanie - jeżeli dotyczy

Pisemne upoważnienie/pełnomocnictwo poświadczające umocowanie osoby/osób składających podpisy do reprezentowania wnioskodawcy obowiązkowo należy przedłożyć w przypadku, gdy załączniki są podpisywane przez osobę/osoby inne niż prawnie uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy.

27. Oświadczenie o realizacji projektu zgodnie z prawem polskim i unijnym - jeżeli realizacja rozpoczęła się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie

W przypadku, gdy rzeczowa realizacja projektu (wyłączając prace przygotowawcze, zarządzanie projektem oraz promocję) rozpoczęła się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, wnioskodawca zobligowany jest do przedłożenia oświadczenia, iż realizował projekt zgodnie z prawem polskim i unijnym.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada odrębnie wnioskodawca i/lub każdy z partnerów, który rozpoczął realizację przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

28. Oświadczenie o zgodności tytułów - jeżeli dotyczy

Oświadczenie należy przedłożyć w przypadku wystąpienia niespójności w zakresie tytułu projektu pomiędzy wnioskiem o dofinansowanie, a załącznikami. W oświadczeniu należy jednoznacznie wskazać, że pojawiające się niespójności dotyczą tego samego projektu.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada odrębnie wnioskodawca i/lub każdy z partnerów.

29. Oświadczenie dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie z funduszy strukturalnych (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

W ramach załącznika należy przedłożyć oświadczenie na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 29 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W załączniku należy oświadczyć, że nie zachodzą przesłanki wykluczenia z postępowania:

- na podstawie art. 5k oraz art. 5l Rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie,

- na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego,
- w trybie określonym w art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych,
- na podstawie art. 12 ust. 1 pkt. 1 ustawy o skutkach powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terenie RP, art. 9 ust. 1 pkt. 2a ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

W przypadku, gdy wnioskodawca/partner będzie spełniał którąkolwiek z ww. przesłanek projekt nie może zostać wybrany do dofinansowania.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada odrębnie wnioskodawca oraz każdy z partnerów.

30. Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności wydatków i niestosowania podwójnego dofinansowania (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Należy przedłożyć oświadczenie na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 30 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

Wnioskodawca zobowiązany jest oświadczyć, iż nie zachodzą okoliczności, o których mowa w pkt 2 Podrozdziału 2.3 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada odrębnie wnioskodawca i każdy z partnerów.

31. Formularz do wniosku o dofinansowanie w ramach FEL 2021-2027 w zakresie wydatków związanych z paliwami kopalnymi (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny w przypadku projektów, w ramach których zaplanowano zakup urządzeń lub maszyn funkcjonujących w oparciu o spalanie paliw kopalnych.

Należy przygotować dokument na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 31 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie formularz przedkłada wyłącznie wnioskodawca.

32. Oświadczenie o statusie przedsiębiorstwa - Oświadczenie o spełnianiu kryteriów MŚP (zgodnie ze wzorem IZ FEL) wraz z załącznikami - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich podmiotów będących przedsiębiorstwem, spełniających kryteria MŚP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa), zgodnie z załącznikiem I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca

2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Wnioskodawca i/lub każdy z partnerów, którzy spełniają kryteria MŚP przedkłada oświadczenie (wraz z załącznikami) na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 32 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki. Dokumenty należy wypełnić zgodnie z instrukcją zawartą we wzorze oświadczenia.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada odrębnie wnioskodawca i każdy z partnerów, będący przedsiębiorstwem posiadającym status MŚP.

33. Oświadczenie o statusie przedsiębiorstwa - Oświadczenie dużego przedsiębiorstwa (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich podmiotów będących przedsiębiorstwem, które nie spełniają kryteriów MŚP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa), zgodnie z załącznikiem I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Oświadczenie na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 33 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki przedkłada wnioskodawca i/lub każdy z partnerów, którzy nie spełniają kryteriów MŚP. Dokument należy wypełnić zgodnie z instrukcją zawartą we wzorze oświadczenia.

34. Oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny dla projektów, w których podatek VAT wykazano jako koszty kwalifikowalne.

Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny wyłącznie w przypadku, gdy – niezależnie od wartości (łączniego kosztu) projektu – brak jest prawnej możliwości jego odzyskania. Wzór oświadczenia opracowany przez IZ FEL stanowi załącznik nr 34 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

Podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny wyłącznie w przypadku, gdy zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie czynności zmierzających do realizacji tego prawa. Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa w pkt 6, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie składa odrębnie wnioskodawca i każdy z partnerów, który wykazał we wniosku o dofinansowanie podatek VAT jako koszt kwalifikowalny.

35. Oświadczenie dotyczące sytuacji ekonomicznej (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Załącznik obligatoryjny w przypadku przedsiębiorstw w rozumieniu unijnych przepisów prawa.

Wzór oświadczenia opracowanego przez IZ FEL stanowi załącznik nr 35 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

Przedsiębiorstwem w rozumieniu unijnych przepisów jest każdy kto prowadzi działalność gospodarczą polegającą na oferowaniu na rynku towarów lub usług, bez względu na to, czy przepisy obowiązujące w danym państwie członkowskim przyznają danemu podmiotowi status przedsiębiorcy. Bez znaczenia pozostaje fakt, czy ww. towary/usługi są oferowane odpłatnie.

Wsparcie nie może zostać udzielone przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji, w rozumieniu Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, zgodnie z art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie składa odrębnie wnioskodawca i każdy z partnerów, będący przedsiębiorstwem, które ubiega się o wsparcie.

IV. Dokumenty dotyczące pomocy publicznej i pomocy de minimis - jeżeli dotyczy

36. Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny wyłącznie w przypadku, gdy wnioskodawca i/lub partner projektu (w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie) ubiega się o pomoc de minimis.

Formularz należy wypełnić na wzorze opracowanym przez IZ FEL, który stanowi załącznik nr 36 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie formularz przedkłada wnioskodawca i każdy z partnerów, którzy ubiegają się o pomoc de minimis.

37. Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny wyłącznie w przypadku, gdy wnioskodawca i/lub partner projektu (w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie) ubiega się o pomoc inną niż

pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

Formularz należy wypełnić na wzorze opracowanym przez IZ FEL, który stanowi załącznik nr 37 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie formularz przedkłada wnioskodawca i każdy z partnerów, którzy ubiegają się o pomoc inną niż pomoc de minimis.

38. Oświadczenie o uzyskanej pomocy de minimis (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny wyłącznie w przypadku, gdy wnioskodawca/partner projektu (w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie) ubiega się o pomoc de minimis.

Oświadczenie należy wypełnić na wzorze opracowanym przez IZ FEL, który stanowi załącznik nr 38 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada wnioskodawca i każdy z partnerów, którzy ubiegają się o pomoc de minimis.

Załącznik ten wnioskodawca uzupełnia o dane dotyczące uzyskanej pomocy de minimis w okresie trzech minionych lat. Należy złożyć oświadczenie odnoszące się zarówno do wnioskodawcy projektu oraz jeśli dotyczy odnoszące się również do podmiotów powiązanych w stosunku do wnioskodawcy/partnera projektu, w rozumieniu art. 2 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

39. Oświadczenie dotyczące kumulacji pomocy (zgodnie ze wzorem IZ FEL)

Załącznik obligatoryjny dla wnioskodawcy i każdego z partnerów projektu (w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie), w sytuacji projektów objętych zasadami pomocy publicznej lub pomocy de minimis.

Oświadczenie należy złożyć na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 39 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

V. Dokumenty i oświadczenia - zakres merytoryczny

40. Oświadczenie o komplementarności z EFS+ (zgodnie ze wzorem IZ FEL) - jeżeli dotyczy

Załącznik nieobligatoryjny.

Załącznik należy przedłożyć wyłącznie w przypadku, gdy wnioskodawca ubiega się o przyznanie punktów w ramach kryterium trafności merytorycznej nr 4 „Komplementarność projektu”.

Wówczas, w załączniku należy oświadczyć, iż projekt jest komplementarny w stosunku do Działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego +, w szczególności w zakresie budowania kompetencji kadr kultury, a także promowania oferty kulturalnej i innowacji społecznych realizowanych przez wnioskodawcę i/lub partnera (w przypadku

projektów realizowanych w partnerstwie) w innym projekcie, podając nazwę tego projektu oraz numer umowy o dofinansowanie zawartej w ramach EFS+ (data zawarcia umowy maksymalnie na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie).

Oświadczenie należy złożyć na wzorze opracowanym przez IZ FEL, stanowiącym załącznik nr 40 do wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania o środki.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie oświadczenie przedkłada wnioskodawca i/lub partner, w zależności, który podmiot ma zawartą umowę w ramach EFS+, komplementarną do projektu złożonego w ramach naboru.

41. Plan działalności w okresie trwałości projektu

Załącznik obligatoryjny dla wszystkich wnioskodawców.

Dokument powinien zawierać m.in.:

- opis zapewnienia przez projekt trwałości środowiskowej oraz odporności na przyszłe kryzysy wspieranej inwestycji, z uwzględnieniem ewentualnych rozwiązań dotyczących awaryjności i elastyczności, jeśli są planowane w ramach projektu,
- opis dotychczasowych i przyszłych (po zrealizowaniu projektu) źródeł dochodów własnych, opis źródeł finansowania inwestycji wraz z analizą wpływu projektu na samowystarczalność finansową wspieranych obiektów w ramach projektu i analizą wpływu realizacji projektu na koszty utrzymania tych obiektów,
- opis oferty kulturalno-edukacyjnej w każdym roku okresu trwałości, z odniesieniem do aspektu stopnia zaangażowania społeczności lokalnej, w tym wskazanie i opis poszczególnych planowanych wydarzeń w każdym roku trwałości, z określeniem konkretnej liczby wydarzeń oraz wskazaniem do jakich grup będą kierowane poszczególne wydarzenia np. dzieci, młodzież, seniorzy,
- odniesienie do aspektu utworzenia miejsc pracy w ramach projektu (o ile dotyczy).

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie należy przedłożyć jeden dokument zawierający zapisy odnoszące się do ww. aspektów.

42. Opis zgodności projektu z założeniami dokumentu pn. „Europejskie zasady jakości dotyczące finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” (ICOMOS) - jeżeli dotyczy.

Załącznik obligatoryjny w przypadku projektów obejmujących swoim zakresem obiekt zabytkowy (z wyłączeniem zabytkowych ogrodów i parków).

Wnioskodawca powinien opisać w jaki sposób realizowany projekt jest zgodny z założeniami dokumentu pn. „Europejskie zasady jakości dotyczące finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe” opracowanego przez Międzynarodową Radę Ochrony Zabytków i Miejsc Historycznych (ICOMOS).

Dokument dostępny jest na stronie internetowej: [ICOMOS](#)

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie należy przedłożyć jeden załącznik, obejmujący opis zgodności całości projektu z założeniami ww. dokumentu.

43. Opis zgodności projektu z założeniami Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB).

Załącznik nieobligatoryjny.

Załącznik należy przedłożyć wyłącznie w przypadku, gdy wnioskodawca ubiega się o przyznanie punktów w ramach kryterium trafności merytorycznej nr 1 „Zgodność projektu z założeniami Nowego Europejskiego Bauhausu”.

Wnioskodawca powinien opisać w jaki sposób realizowany projekt jest zgodny z założeniami Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB), który wyraża ambicję UE tworzenia estetycznych, zrównoważonych i integracyjnych miejsc, produktów i sposobów życia. Jego celem jest przełożenie celów Europejskiego Zielonego Ładu poprzez połączenie zrównoważonego rozwoju z estetyką, w duchu inkluzywności i przystępności dla wszystkich. Ma na celu poprawę życia Europejczyków w innowacyjny i skoncentrowany na człowieku sposób, w tym poprzez modernizację budynków, przestrzeni publicznych i usług. Nowy Europejski Bauhaus został powiązany z trzema podstawowymi i wzajemnie powiązanymi wartościami – estetyką, w tym jakością doświadczenia, zrównoważonym rozwojem (w tym cyrkularnością) i integracją (w tym dostępnością i przystępnością cenową) – z silnym naciskiem na przestrzeń życiową i styl życia.

Zgodnie z definicją kryterium trafności merytorycznej nr 1 „Zgodność projektu z założeniami Nowego Europejskiego Bauhausu” punkty można uzyskać, jeśli wnioskodawca wykaże zgodność z NEB w poniżej wskazanym zakresie, co znajdzie również odzwierciedlenie w zakresie rzeczowym inwestycji:

- zachowanie lub odnowienie zabudowy przy wykorzystaniu innowacyjnych materiałów i rozwiązań inspirowanych naturą, a także promowanie materiałów o wyraźnej efektywności środowiskowej i korzyściach dla gospodarki o obiegu zamkniętym,
- oszczędzanie zasobów dzięki wykorzystaniu komponentów poddanych recyklingowi lub/i nadających się do recyklingu (materiały odzyskane i odnawialne; produkowane i nabywane w sposób zrównoważony materiały budowlane inspirowane naturą, takie jak drewno, bambus, słoma, korek lub kamień),
- wykorzystywanie elementów designu nawiązujących do otaczającej przestrzeni, jednocześnie dając poczucie lokalnej wspólnoty,
- promowanie podejścia nieinwazyjnego, chroniącego i podkreślającego piękno miejsca oraz harmonijne dopasowanego w kontekście ogólnej estetyki oraz stylu miejsca (integracja krajobrazu),
- konserwacja lub renowacja zabudowy i przestrzeni publicznych w sposób harmonijnie łączący ochronę dziedzictwa z jego nowoczesną funkcją,

- przebudowa, renowacja i odnowa zabudowy i przestrzeni publicznych zachowując autentyczność wobec lokalnej tożsamości, z wykorzystaniem potencjału lokalnego rzemiosła.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie należy przedłożyć jeden załącznik obejmujący opis zgodności w odniesieniu do całego projektu z założeniami ww. dokumentu.

44. Ekspertyza techniczna wykonana przez osobę posiadającą tytuł rzeczoznawcy budowlanego – jeżeli dotyczy.

Załącznik obligatoryjny w przypadku projektów dot. odtworzenia budynków.

W ramach przedmiotowego naboru inwestycje w zakresie budowy nowych budynków są niekwalifikowalne. Dopuszcza się wyłącznie odtworzenie budynków zdegradowanych w stopniu uniemożliwiającym ich remont/renowację (w tym samym miejscu, z zachowaniem pierwotnych parametrów dotyczących w szczególności wymiarów, kształtu, funkcji).

Równocześnie w ramach przedmiotowego naboru dopuszczalna będzie rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejących budynków.

W takim przypadku, wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia ekspertyzy technicznej, wykonanej przez osobę posiadającą tytuł rzeczoznawcy budowlanego nadany przez właściwy organ samorządu zawodowego, potwierdzającej, iż stopień zdegradowania budynku uniemożliwia jego remont/renowację, wraz z analizą potwierdzającą efektywność kosztową takiego rozwiązania.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie dokumenty przedkłada wnioskodawca w odniesieniu do budynków odtwarzanych w ramach projektu.

45. Rzuty budynku ze wskazaniem przeznaczenia poszczególnych pomieszczeń oraz ich metrażem – jeżeli dotyczy.

Załącznik obligatoryjny w przypadku projektów obejmujących obiekty, które pełnią jednocześnie funkcje inne niż kulturowe (z wyłączeniem obiektów stanowiących małą architekturę np. ławki, kosze, itp.).

W ramach naboru kwalifikowalne mogą być wydatki w odniesieniu do obiektów (z wyłączeniem małej architektury) związanych co do zasady wyłącznie z funkcją kulturalną, tj. w skali roku przynajmniej 80% czasu lub powierzchni tej infrastruktury jest wykorzystywane do celów związanych z kulturą. W przypadku obiektów pełniących również inne funkcje niż kulturowe należy przedłożyć w ramach załącznika rzuty obiektu/rzuty wszystkich kondygnacji budynku ze wskazaniem przeznaczenia poszczególnych pomieszczeń oraz ich metrażem podanym w m².

Koszty dotyczące powierzchni wspólnych obiektów (z wyłączeniem małej architektury), co do zasady mogą stanowić wydatki kwalifikowalne projektu, z zastrzeżeniem, że powierzchnie wspólne nie znajdują się w wydzielonej części budynku, która jest przeznaczona na cele inne niż kulturalne (np. w oddzielnym skrzydle).

W przypadku obiektów (z wyłączeniem małej architektury), które pełnią jednocześnie funkcje inne niż kulturowe, należy mieć na uwadze, iż do limitu 80% powierzchni przeznaczonych na cele kulturalne, należy wliczyć wszystkie powierzchnie wykorzystywane wspólnie np. pomieszczenia socjalne, toalety, korytarze itp., z zastrzeżeniem, że powierzchnie wspólne nie znajdują się w wydzielonej części budynku, która jest przeznaczona na cele inne niż kulturalne (np. w oddzielnym skrzydle).

Jeżeli projekt obejmuje obiekty pełniące również inne funkcje niż kulturowe, a inwestycja dotyczy całego obiektu, w ramach przedmiotowego załącznika należy również przedstawić szczegółową metodologię podziału kosztów na kwalifikowalne w odniesieniu do funkcji kulturowych obiektu i niekwalifikowalne w odniesieniu do funkcji innych niż kulturowe obiektu.

W przypadku projektów realizowanych w partnerstwie dokumenty przedkłada wnioskodawca w odniesieniu do budynków, które pełnią jednocześnie funkcje inne niż kulturowe.

Uwaga!

Powyższa lista nie stanowi katalogu zamkniętego. W razie powstania uzasadnionej wątpliwości co do prawdziwości lub rzetelności złożonych przez wnioskodawcę dokumentów lub oświadczeń oraz w sytuacji, gdy złożone dokumenty i oświadczenia nie umożliwiają rzetelną ocenę w zakresie spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów, IZ FEL może zwrócić się do wnioskodawcy z żądaniem przedłożenia innych dokumentów niezbędnych do weryfikacji prawdziwości lub rzetelności tych dokumentów lub oświadczeń w celu dokonania prawidłowej oceny projektu w oparciu o kryteria przyjęte przez Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 i potwierdzenia spełnienia ww. kryteriów. Żądanie powyższe dotyczy również braku bądź nieaktualnych informacji w ogólnodostępnych rejestrach (np. KRS).